

A P E R A

Erik-Ward Geerlings

compleet libretto + tekst van de opera

tekst gezongen door de apen:

1.

wat doen wij nu?
wat niet?
en wel?
is dit nu wat wij doen?
doen wij het nu?
is dit een vraag?
wat denken wij?
is denken doen?
is er een onderscheid?
waarom?
wie hoort ons dit verzuchten?
wat zijn die dingen
die als vragen uit ons kruipen?

2.

waar vandaan komen de vragen?
uit welke grond
in ons
komen ze op?
of worden ze ons ingeplant
door de grote hand die ons omringt
vragen die ons vlees bezielen
wat in ons de botten doet bewegen
(zie ons denken)
weten we het al?
en nu?
wie niet?

3.

waar vandaan komt het water?
waar vandaan de wind?
en onze handen?
zijn zij onderweg?
waartoe bewegen wij
en tolleren in het grote niets?
hoe krijgen we die kracht tot staan
die in ons jakkert

en ons voortbeweegt?

4.

zijn wij apen?
zijn we dat altijd geweest?
waarom kunnen wij niet vliegen
wie heeft onze vleugels afgenomen?
wat zijn wij eigenlijk voor creaturen?
wie vraagt ons dit?
kunnen apen denken?
zomaar iets?

5.

wat zijn de dingen die uit onze monden komen?
en de wind die door ons lichaam waait?
is dit ons lichaam?
dit?
wat doet onze monden dicht?
en open?
dicht?
zijn wij de apen wel?
of niet?
of wel?
of niet?

6.

wat is willen?
wat is lachen?
wat vergeten?
en proberen?
wat willen wij nog meer?
lost de hemel boven ons de vragen op?
drijven ze als wolken voorbij?
vragen wij nog iets?

7.

kunnen apen liegen?
liegt muziek?
en stenen?

waarom weten wij dat niet?
wie houdt zich van de domme?
ik?
is ik een leugen?
ik?
zullen we nog eens liegen?
ik?

8.

wie gaat er staan?
wie kruipt?
wie weigert op te staan?
wie wordt door de wind geveld?
wie zijn de anderen die weigeren een aap te zijn
en willen vliegen?
wat is dat?
en dit?
en dit?
en waarom willen we klimmen?

9.

wat is lijden?
wat vergissen?
wat is liegen?
zijn wij naakt?
liegen we nu allemaal?
wie niet?
is dit een mens?
en dit?

10.

~~wat is dit?
en dit?
en dit?
dit?
huilen apen als ze zich vergissen?
mogen wij geen apen zijn o god?
waar schuilen we als de wind opsteekt
en ons van binnen verscheurt?~~

tekst zoals gesproken (geschreeuwd/gezongen) door Marien Jongewaard

A.

omdat dit ensemble de absolute top vertegenwoordigt
omdat ze een internationale reputatie hebben
omdat zij in alle Europese steden gelden als *geheimtipp*
omdat ze vijf sterren krijgen in alle kwaliteitskranten
omdat kwaliteit bevestiging zoekt in kwaliteit
omdat je dat herkent
omdat je smaak hebt

ja ja ja ja ja
nee nee nee nee nee

B.

omdat ik weet dat de geschiedenis van de schoonheid grillig is
omdat schoonheid zich lang schuil houdt
omdat het na Monteverdi heel lang stil was
omdat we dan wachten op Schubert
omdat we dan wachten op Mahler
omdat we dan wachten op Strawinsky
omdat dan eindelijk Messiaen komt
omdat er na Messiaen weer een hele tijd niets gebeurt

omdat hij toch een heel eind komt - deze - - *Hoebe de Graaff*

omdat we altijd hopen dat de schoonheid zich herneemt
omdat schoonheid meestal langzaam is
omdat echte schoonheid niet kan liegen
omdat dat onverdraaglijk is

ja ja ja ja ja
nee nee nee nee nee

C.

omdat ik ooit een zang-ambitie had
omdat ik op tijd mijn talent wist in te schatten
omdat we de wereld niet dienen met amateurisme
omdat amateurkunst een contradictio in terminis is
omdat we applaudisseren ongeacht de kwaliteit

omdat we wansmaak van museaal belang achten
omdat we gebrek aan talent in stand houden met eregelden en prijzen
omdat we universitaire bedriegers met eretitels bekleden
omdat we gehandicapten toejuichen alsof het topatleten zijn

ja ja ja ja ja

omdat we de zesjescultuur liefhebben
omdat we bang zijn zelf door de mand te vallen
omdat ik zo laf niet wil zijn
omdat ik in mijn leven geen concessies meer wil doen
omdat ik in mijn leven kies voor kwaliteit

omdat ik het nu toch weer over mezelf heb
omdat mijn therapeut zegt dat ik een narcistische structuur heb
omdat ik mezelf buiten beschouwing laat
omdat wij ons allemaal buiten beschouwing laten
omdat we dat afspreken

ja ja ja ja ja
nee nee nee nee nee

D.

omdat ik hier alleen zit
omdat ik hier helemaal niet alleen zit
omdat ik hier zit namens de gehele mensheid
omdat ik hier zit als een onbekende messias
omdat men mij zal prijzen om mijn eerlijkheid

omdat deze zogenaamde apen mij misselijk maken
omdat ik moet braken van die vragen
omdat ik moet kotsen van de melancholie
omdat die vragen om een antwoord vragen
omdat ik geen antwoorden heb

omdat het volkomen artificieel is en naïef en nutteloos
omdat muziek volkomen nutteloos is
omdat apen volkomen nutteloos zijn
omdat er helemaal geen apen zijn
omdat ik die apen doorzie

omdat die apen doen alsof het apen zijn
omdat het alleen maar symbolen zijn
omdat die apen dat niet toegeven
omdat behaarde zangers nog geen apen zijn
omdat apen helemaal niet kunnen zingen

ja ja ja
nee nee nee

E.

omdat jullie liegen
omdat jullie liegend zingen
omdat ik weet wat liegen is

omdat niemand het redt zonder te liegen
omdat je de zaal moet vol liegen
omdat je de vergadering moet voorliegen

het parlement
de raad van toezicht
het college van bestuur
de commissies
de rechters
de journalistiek

omdat jullie dat weten
omdat jullie dat weten en toch gewoon doorzingen

omdat jullie vragen niet deugen
omdat jullie zelf het antwoord zijn
omdat zingen niets oplost
omdat jullie het jezelf makkelijk maken
omdat jullie goedkope arbeidskrachten zijn

omdat het toch geen toeval kan zijn dat er tijdens de neergang van de neo-liberale markteconomie
apen op het podium verschijnen die het werk overnemen van de avant garde
omdat jullie Roemenen zijn
omdat jullie Polen zijn
omdat jullie Kroaten zijn
omdat jullie Angolezen zijn
Turken!
Chinezen!
Kenianen!

omdat ze ons allemaal inhalen
omdat overal de apen het over nemen
op het ministerie
in de liefde
zelfs in de kunst

omdat wij het nakijken hebben met onze witte piemeltjes
omdat de apen gaan inzien hoe rijk ze zijn
omdat ze de technische en juridische middelen in handen gaan krijgen

omdat wij maar laveren over het smalle pad der beschaving tussen de instortende markten door op weg naar de
volgende uitverkoop van onze principes

ja ja ja ja ja

omdat ik niet cynisch ben
omdat ik het gewoon niet ben -
omdat ik het weiger
omdat ik geloof
omdat ik nog altijd in van alles geloof

omdat ik mijzelf serieus blijf nemen
omdat de superioriteit van de mens niet is terug te draaien
omdat dat mijn antwoord is

ja ja ja ja ja
nee nee nee nee nee

F.

omdat ons nu verweten wordt dat we te goed voor ons zelf hebben gezorgd
omdat het beschaving heette dat we ons tegen de armoede verzetten
tegen het recht van de sterkste
tegen het fascisme
onvrijheid
ongelijkheid

omdat wij niets dan wederopbouw wilden
vrede en veiligheid
de hemel voor iedereen

omdat de politieke wind ons nu omver blaast
omdat het een afrekening is

okay okay okay

omdat onze idealen nu worden weg gezet als pure hebzucht
omdat politiek het synoniem is van economie en economie het synoniem van psychologie
omdat ik dat ergens heb gelezen
omdat ik alles altijd al ergens heb gelezen

ja ja ja ja ja

omdat de crisis tussen je oren zit
omdat je dat beseft

omdat ik al zo vaak ben dood gegaan
failliet verklaard
ingehaald
ontslagen
aan de kant gezet
verdronken
door het slijk gehaald
gesmoord in de overwinningroes van een stelletje macho apen
omdat de echte terroristen vrijuit gaan
omdat die zich er weer mooi uit lullen met de duurste advocaten
accountants en advisers
omdat dat hele korps van beroepsleugenaars
omdat dat de ware apen zijn

omdat jullie het ontkennen
omdat jullie alles ontkennen
omdat jullie de natuur ontkennen
omdat jullie de waarheid ontkennen
omdat jullie mij ontkennen
omdat jullie de liefde ontkennen

omdat het pijn doet dit nog langer aan te horen
omdat schoonheid vernederend is
omdat ik mij verdomme heb laten vernederen met een of andere kutterige kortingspas
omdat elke aap die zich op de planken staat af te trekken gesubsidieerd wordt

omdat ik jullie betaal
omdat ik trouwens de enige ben die die moeite nog neemt
omdat het allemaal verspilling is
omdat jullie mij bestelen
omdat jullie mij zouden moeten betalen
omdat jullie mijn grenzen niet respecteren
omdat er geen grenzen meer zijn

G.

ik wil m'n geld terug
en m'n jas
en de crowd funding wil ik ook terug

en m'n vrouw wil ik terug
m'n eerste - niet m'n tweede
en m'n kind wil ik terug
en m'n moeder wil ik terug
en m'n vader wil ik terug

en de pensioenen wil ik terug
en het fatsoen - kan ik dat ook terug krijgen?
en m'n eerste vriendinnetje wil ik terug

de uitgestorven dieren wil ik terug
de sabeltandtijger wil ik terug
de tyrannosaurus rex wil ik terug
de neandertaler wil ik terug
en de pythecantropus erectus wil ik ook terug

en John Lennon wil ik terug
Imagine wil ik terug
de maakbare samenleving wil ik terug
het geloof in de vooruitgang wil ik terug

en de V.O.C. wil ik terug
en de N.S.B. wil ik terug
en de P.T.T.
en de boerenleenbank
en de Haagse Post
en het ministerie van CRM wil ik terug
Nederlands-Indië wil ik terug
Suriname terug
en de Molukken en Zuid-Afrika - allemaal terug
en België
en de Zuiderzee
en het oude Rotterdam
en de tolerantie wil ik terug

en de authentieke muziekpraktijk wil ik ook terug
de strijkkwartetten wil ik terug
het pianoconcert wil ik terug
en de sonate en de symfonieën wil ik terug

en Anne Frank wil ik ook terug
en die hele Goudstikker-collectie wil ik ook terug
Pim Fortuyn wil ik niet terug
Theo van Gogh wel
Dick Raaijmakers wil ik echt terug
en Wally Tax
en van Mierlo
en Hugo Claus
en Joseph Beuys
en Pina Bausch

en de vrije liefde wil ik terug
en de hoop wil ik terug
en de tijd die ik hier heb doorgebracht
en morgen kom ik nog eens terug - -